

TALOUSARVIO 2022 / SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUT

Sosiaali- ja terveyspalvelut tiliryhmittäin				
	ei sisäisiä	ei sisäisiä	ei sisäisiä	ei sisäisiä
	TP 2020	TA 2021 (alkup)	LTK 2022	Muutos%
TULOSLASKELMA				
TOIMINTATUOTOT				
Myyntituotot	2 156 100	2 267 600	2 422 610	6,8
Maksutuotot	1 619 551	1 710 600	1 643 600	-3,9
Tuet ja avustukset	30 046	69 000	48 000	-30,4
Vuokratuotot	1 649	3 000		-100,0
Muut toimintatuotot	4 099	3 150	3 150	
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	3 811 445	4 053 350	4 117 360	1,6
TOIMINTAKULUT				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-7 639 410	-7 830 550	-8 395 890	7,2
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-1 709 133	-1 729 810	-1 793 911	3,7
Muut henkilösivukulut	-246 599	-312 550	-331 467	6,1
Henkilöstökulut yhteensä	-9 595 142	-9 872 910	-10 521 268	6,6
Palvelujen ostot	-20 783 434	-21 667 720	-23 862 410	10,1
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-967 031	-982 770	-1 042 900	6,1
Avustukset	-2 800 799	-1 944 600	-779 000	-59,9
Vuokrat	-112 585	-286 730	-272 560	-4,9
Muut toimintakulut	-45 774	-58 500	-42 200	-27,9
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-34 304 765	-34 813 230	-36 520 338	4,9
TOIMINTAKATE	-30 493 320	-30 759 880	-32 402 978	5,3
Poistot ja arvonalentumiset	-193 272	-110 077	-108 809	-1,2
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄM)	-30 686 592	-30 869 957	-32 511 787	5,3

Hallinto

Sosiaali- ja terveystalouden tehtävänä on taata kuntalaisille edellytykset saada tasavertaisesti laadukkaita taloudellisesti tuotettuja hyvinvointipalveluja.

Sosiaali- ja terveystaloudessa on 7 jäsentä. Sosiaali- ja terveystoimiston henkilöstöresurssi on 1,4 työntekijää. Lautakunta kokoontuu pääsääntöisesti kerran kuukaudessa.

Varaudutaan ottamaan käyttöön sosiaali- ja terveystalouden asiakasmaksujen muutokset ja mahdolliset korotukset vuonna 2021.

Varaudutaan osallistumaan Pohjois-Pohjanmaan maakunnan tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus –hankkeeseen sekä rakenneuudistushankkeeseen osana sosiaali- ja terveystalouden uudistusta. Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue aloittaa toimintansa 1.1.2023 alkaen.

Lautakunnan hyväksymät tavoitteet

- varmistaa kunnan sosiaali- ja terveystalouden siirtyminen osaksi Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialuetta 1.1.2023 alkaen

Sosiaalityö

Sosiaalityö on sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön suorittamaa ohjausta, neuvontaa ja sosiaalisten ongelmien selvittämistä sekä muita tukitoimia, jotka ylläpitävät ja edistävät yksilöiden ja perheiden turvallisuutta ja arjessa suoriutumista sekä yhteisöjen toimivuutta. Työtä tehdään myös parityönä tai moniammatillisena tiimityönä. Sosiaalityöntekijöiden tehtäviin sosiaalityön vastuualueella kuuluvat aikuissosiaalityö, päihdehuollon ja kuntoutuksen sosiaalityö, lastensuojelun sosiaalityö sekä vammaispalvelujen vastuualueen sosiaalityö. Perheoikeudelliset palvelut tuottaa Oulun kaupunki. Sosiaalihuoltolain mukaisesti sosiaalityössä painotetaan ennaltaehkäiseviä palveluja, asiakaslähtöisyyttä, asiakkaan palvelutarpeen arviointia ja palvelujen saannin turvaamista asiakkaan omassa arkiympäristössä. Sosiaalipäivystys hoidetaan seudullisena ja sen järjestää Oulun kaupunki.

Uudistuneen sosiaalihuolto- ja lastensuojelulain myötä lapsiperheiden kotipalvelu ja perhetyö ovat osa perheiden peruspalveluja. Lapsiperheiden kotipalvelu ja perhetyö on lapsiperheille tarkoitettua apua, jossa tuetaan vanhemmuuteen, lasten kasvuun ja kehitykseen liittyviä asioita ja autetaan perhettä kohdanneiden kriisi- ja muutostilanteiden yli. Palvelu voi olla myös konkreettista arkiaskareissa auttamista.

Toimeentulotuki on lakisääteinen ja viimesijainen toimeentuloturvan muoto. Tukea on oikeutettu saamaan henkilö, joka ei voi saada tarpeenmukaista toimeentuloa ansiotyöllään tai yrittäjätoiminnallaan tai muista tuloistaan tai varoistaan. Perustoimeentulotuen on myöntänyt 1.1.2017 alkaen Kansaneläkelaitos, täydentävän ja ennaltaehkäisevän tuen puolestaan kunta. Toimeentulotukimenojen kustannuksiin vaikuttavat merkittävästi kunnan työllisyystilanne ja aktiivinen työllistämispolitiikka. Muhoksella toimii Nuorten Ystävät ry:n kaksi matalan kynnyksen valmennuspajaa, joista nuorten valmennuspaja Mahis ja Mutteri –hanke sijoittuvat siirtyvät konsernihallintoon 1.1.2023 alkaen. Nuorten Ohjaamon rahoituspäätös on päättynyt 31.1.2021.

Sosiaalityön henkilöstöresurssi on 1 johtava sosiaalityöntekijä (50 % työajasta), 4 sosiaalityöntekijää ja 2 sosiaaliohjaaja. Lapsiperheiden kotipalvelun ja perhetyön henkilöstöresurssi on 1 sosiaaliohjaaja ja 2 perhetyöntekijää.

Valtuuston hyväksymät tavoitteet

- Sosiaalihuollolle ja lastensuojelulle asetettujen määräaikaisten noudattaminen asiakastyössä

- Ennaltaehkäisevän työtteen vahvistaminen sosiaalihuoltolain mukaisesti

Lautakunnan hyväksymät tavoitteet

- Sosiaalipalvelujen palvelutehtäv uudistuksen ja Kanta integraation loppuun saattaminen
- Lastensuojelun avohuollon vahvistaminen ja vaikuttavuuden arviointi
- Ostopalvelujen tarpeen jatkuva asiakaskohtainen arviointi
- Asiakkaiden tarpeen mukainen aktiivointi ja ajantasaiset asiakassuunnitelmat

Vammaispalvelut

Vammaispalveluiden tarkoituksena on edistää vammaisen henkilön edellytyksiä elää ja toimia muiden kanssa yhdenvertaisena yhteiskunnan jäsenenä sekä ehkäistä ja poistaa vammaisuuden aiheuttamia haittoja ja esteitä. Vammaiselle henkilölle annettavia palveluja ovat mm. kuntoutusohjaus, sopeutumisvalmennus sekä päivä- ja työtoiminnot. Taloudellisia tukitoimia ovat mm. korvaus henkilökohtaisen avun palkkaamiseen ja apuvälineiden hankinnassa avustaminen. Vaikeavammaisille henkilöille järjestetään kuljetuspalveluja, korvataan kohtuulliset kustannukset tarpeellisista asunnonmuutostöistä sekä asuntoon kuuluvien välineiden ja laitteiden hankkimisesta. Omaishoidontuki on hoitopalkkio, jolla turvataan vammaisen kotihoitoa tai muuta huolenpitoa. Mikäli vammaisille henkilöille myönnettävät tukitoimet eivät ole riittäviä kotona asumisen turvaamiseksi, kunta ostaa palveluasuntopaikkoja yksityisiltä palvelujen tuottajilta. Kunta tuottaa itse tehostettua palveluasumista 15-paikkaisessa Muhoksen ryhmäkodissa ja asumisen tuen 20-25 vuokra-asuntoon.

Vammaispalvelujen henkilöstöresurssi on sosiaalityöntekijä (50 % työajasta), Muhoksen ryhmäkodin 1 esimies, 11 ohjaajaa ja 1 palveluvastaava sekä asumisen tuen 1 sosiaaliohjaaja ja 2 ohjaajaa.

Valtuuston hyväksymät tavoitteet

- Palvelurakenteen arvioiminen ja uudistaminen
- Henkilöstömitoituksen arvioiminen

Lautakunnan hyväksymät tavoitteet

- Sosiaalipalvelujen palvelutehtäv uudistuksen ja Kanta integraation loppuun saattaminen
- Asiakkaan palvelutarpeen mukainen hoidon ja huolenpidon järjestäminen
- Ostopalvelujen tarpeen jatkuva asiakaskohtainen arviointi

Vanhustyö

Vanhustyöhön sisältyvät kotihoito, kotipalvelun tukipalvelut, asumispalvelut ja päiväkeskustoiminta. Kotihoidolla tarkoitetaan kotipalvelun ja kotisairaanhoidon kokonaisuutta, jolla tuetaan vanhuksen tai vammaisen omatoimista selviytymistä omassa kodissaan. Kotihoitoon ja kotisairaanhoidon sisältyvät hoito, huolenpito ja työapu. Kotihoidon hoiva ja huolenpito on ympärivuorokautista. Kotihoidon palvelujen sisältöä kehitetään valtakunnallisten suositusten mukaisesti. Sisällön kehittämisen työvälineenä on kotihoidon mobiili ja toiminnanohjausjärjestelmä. Osana kotihoitoa toteutetaan asiakkaan tarpeiden ja tavoitteiden mukaan räätälöity kuntouttava arviointi- ja kotiutusjakso. Arviointijakso toteutetaan moniammatillisen tiimin yhteistyönä. Palvelun tavoitteena on yksilöllinen, asiakaslähtöinen, oikea-aikainen ja riittävä kotona asumista tukeva palvelu.

Kotihoidossa on tavoitteena ottaa käyttöön enenevässä määrin erilaisia hyvinvointiteknologian apuvälineitä kotona asumisen tukemiseksi. Evondos lääkeautomaatin käyttöönotolla pyritään taasaamaan kotihoidon aikakriittisiä käyntejä ja tukemaan asiakkaiden lääkehoidon toteutumista. Videovisiti etähoivalla vahvistetaan kotihoitoa osana asiakkaan palvelukokonaisuutta. Kotihoidon asiakastyön optimoimiseksi otetaan käyttöön sähköinen ovenavaus ja ateriapalvelujen vaihtoehtojen vahvistamiseksi Menumaatteja kotiin kuljetettujen aterioiden rinnalle.

Tukipalveluja ovat ateria-, asiointi- ja turvapalvelut, liikkumista tukevat palvelut sekä omaishoidon tuki. Päiväkeskus on vanhusväestön matalan kynnyksen kokoontumispaikka, jossa sijaitsevat seniori- ja muistineuvola. Päiväkeskuksessa voi arkipäivinä osallistua ohjattuun päivätoimintaan. Päiväkeskuksen tiloja myös vuokrataan iltaisin ja viikonloppuisin.

Kunnassa sijaitsee liki 200 tehostetun palveluasumisen paikkaa, joista omassa käytössä on noin 115 paikkaa. Omana toimintana tuotetaan maksimissaan 30 asukaspaikkaa tehostettua palveluasumista Neuvontatiellä Matin ja Laurin kodissa. Tavoitteena on palvelutarpeen arvioinnin ja hoitosuunnitelman mukaisilla toimenpiteillä tuottaa hoitoa ja palvelua asiakkaille siten, että asukkaan arki sujuu, asukkaan omat voimavarat huomioidaan ja asukas saa hyvän ja turvallisen elämän, toimivan arjen ja elämän loppuvaiheen hyvän hoidon. Kahdessa kunnan omistamassa kiinteistössä palveluasumisen hoivan tuottaa yksityinen palveluntuottaja 46 asuntoon. Yksittäisiä asiakaspalvelujen ostoja on tämän lisäksi lähinnä psykogeriatrisille ja monidiagnosoiduille asiakkaille vaihteluvan palvelutarpeen mukaan Palveluasumisessa, sekä ostoissa että omassa toiminnassa, toteutetaan lyhytaikaista hoitoa mm. omaishoidon lomituksen tarpeeseen.

Palveluseteli on käytössä laajasti säännöllisessä ja tilapäisessä kotihoidossa ja kotisairaanhoidossa, eräissä kotipalvelujen tukipalveluissa eli siivous- ja asiointipalvelu (kauppa-asiointi, liikkumista tukevien palveluiden saattaminen), omaishoidon vapaiden järjestämisessä sekä lyhyt- ja pitkäaikaisessa tehostetussa palveluasumisessa. Palveluseteliyrittäjiä haetaan julkisella haulla ja rekisterissä on noin 30 toimijaa. Palveluseteli laajenee myös tehostetun palveluasumisen palveluissa kilpailutettujen palveluiden päätyttyä.

Vanhustyön henkilöstöresurssi on tällä hetkellä vanhustyön johtaja ja 0,5 toimistos sihteeri hallinnossa, 28 lähi/perushoitajaa, 3 sairaanhoitajaa, 1 palveluohjaaja ja palveluesimies kotihoidossa, 3 ohjaajaa ja 1 sairaanhoitaja päiväkeskuksessa, 22 hoitajaa, 1 sairaanhoitaja ja palveluesimies palveluasumisyksikössä. Vanhustenhuollon käytettävissä olevat 2 varahenkilöä sisältyvät kotihoidon henkilöstöresurssiin. Henkilöstöresurssia pyritään käyttämään joustavasti tarpeen mukaan huomioiden henkilöstön koulutus ja erityisosaamiset mm. palveluohjauksessa ja kotiutusasioissa. Ikäihmistien palveluiden ja kotiin annettavien palvelujen rakennemuutos sekä palvelujen keskittäminen avohoitoon ovat luoneet erityisen paineen kotihoidon henkilöstöresurssille: kasvava ja ympärivuorokautinen palvelutarve vaatii vastaavan määrän henkilöstöä. Kotihoidon henkilöstöresurssin määrää on tarkistettava asiakasmäärän kasvun mukaisesti ja samalla varmistettava palveluohjauksen resurssin säilyminen.

Valtuuston hyväksymät tavoitteet

- Tuottaa valtakunnallisen laatusuosituksen mukaisia vanhusten palveluja kasvavalle ja ikääntyvälle asiakaskunnalle
- Järjestää ikääntyneiden palvelut valtakunnallisten tavoitteiden mukaisessa laajuudessa eri palveluissa

Lautakunnan hyväksymät tavoitteet

- Hoitohenkilökunnan henkilöstömitoituksen vahvistaminen kotihoidossa: esitys sisältää 1 sairaanhoitajan ja 5 lähihoitajan tointa kotihoidon kentälle
- Asiakkaan arviointi-, kotiutus- ja kuntoutusjakson vakiinnuttaminen osaksi kotihoitoa
- Hoitohenkilökunnan mitoitus tehostetussa palveluasumisessa on vuonna 2022 0,7 työntekijää/asiakas
- Tehostetun palveluasumisen ja kotihoidon sisällön kehittäminen
- Hyvinvointiteknologian käyttöönoton lisääminen ja vakiinnuttaminen
- Aktiivinen toiminallinen järjestöjen kanssa tehtävä yhteistoiminta vakiinnutetaan osaksi päiväkeskuksen matalan kynnyksen palvelua

Sairaanhoito

Terveyskeskuksen vastaanoton toimintoihin kuuluvat lääkärin vastaanoton lisäksi lääkehuolto-, laboratorio-, röntgen-, fysioterapia, mielenterveys- ja päivystyspalvelut. Muhos kuuluu Oulun alueen yhteispäivystykseen, joka hoitaa kiireellisen ilta- ja viikonloppupäivystyksen Oulun yliopistollisen sairaalan tiloissa. Seulontatutkimukset toteutetaan suositusten mukaisina.

Terveyskeskuksen henkilöstöresurssi on 8 terveyskeskuslääkärin virkaa ja 1 koulutusvirka. Muuta henkilökuntaa on ajanvaraus- ja vastaanotto toiminnassa 7 sairaanhoitajaa ja 1 vastaava sairaanhoitaja, sairaanhoidon tukipalveluissa lääkehuollossa, kuvantamisessa ja laboratoriossa 5 työntekijää, mielenterveyspalveluissa 8 työntekijää, kuntoutuksessa 5 työntekijää ja toimistossa 4 työntekijää.

Valtuuston hyväksymät tavoitteet

- Hoitotakuun toteutuminen: välitön yhteydensaanti terveyskeskukseen ja hoidon tarpeen arviointi kolmen vuorokauden kuluessa.
- Pohjois-Suomen laboratoriokeskukseen liittyminen ennen sote uudistusta.
- Lääkehuollon liittäminen osaksi sairaanhoitopiiriin apteekkitoimintaa ennen sote uudistusta.

Lautakunnan hyväksymät tavoitteet

- Hoidon toteutuminen käypähoito suosituksen mukaisesti
- Ostopalvelujen tarpeen jatkuva potilaskohtainen arviointi
- Lifecaren versiopäivityksen käyttöönotto

Neuvola

Neuvola turvaa äitiysneuvolapalvelut ja toimii lapsiperheiden tukena kouluikään asti. Koulu- ja opiskelijaterveydenhuollossa terveystarkastukset tehdään vuosisuunnitelman mukaisesti. Terveystarkastajat tekevät yhteistyötä koulukuraattorien ja muun koulun henkilökunnan kanssa koululaisten terveyttä koskevista asioista. Aikuisneuvola vastaa aikuisväestön terveyden- ja sairaanhoidosta mm. verenpaine-, diabetes-, astma-, tartuntatauti- ja reumapotilaat sekä aikuisten rokotukset. Puheterapiassa työ painottuu alle kouluikäisiin lapsiin ja konsultaatioihin, mutta palvelua on myös aikuisasiakkaille ja koululaisille. Neuvolan toiminta toteutetaan lasten ja nuorten terveystarkastuksista ja sikiöseulonnoista annettujen asetusten mukaisina.

Neuvolan henkilöstöresurssi on tällä hetkellä 11 terveydenhoitajaa ja 1 puheterapeutti. Terveystarkastajien työpanoksesta 4 työntekijää on varattu äitiys- ja lastenneuvolaan, 4 opiskelija- ja kouluterveydenhuoltoon ja 3 aikuistyöhön.

Valtuuston hyväksymät tavoitteet

- Neuvolan henkilöstöresurssin arvioiminen ja sopeuttaminen alentuneeseen syntyvyyteen ja lasten määrän vähenemiseen
- Kansansairauksien ennaltaehkäisy
- Lasten ja koululaisten terveysongelmien varhainen toteaminen

Lautakunnan hyväksymät tavoitteet

- Aikuisneuvolatyön kehittäminen
- Ennaltaehkäisevän perhetyön kehittäminen
- Lifecaren versiopäivityksen käyttöönotto

Suun terveydenhuolto

Terveyskeskuksessa annettavaan suun terveydenhuoltoon ovat oikeutettuja kaikki muhoslaiset sekä ulkopaikkakuntalaiset opiskelijat. Neljän hammaslääkäri-hammashoitaja työparin työpanoksen myötä ei-kiireellinen hoito toteutuu keskimäärin 5 kuukauden kuluttua yhteydenotosta. Särkytapauksissa ensiapu annetaan kolmen päivän sisällä. Ostopalveluja

hankitaan erikoishammaslääkäritasoiseen hammashoittoon mm. vaatimaan hammas- ja suukirurgiaan, implanttahoitoon, pelkopotilaiden anestesiahoitoon, hammaslaboratorioteknisiin kuluihin sekä oikomishoidon konsultaatioihin ja ostopalveluihin.

Hammashuollon henkilöstöresurssi on 4 hammaslääkärinä, 5 hammashoitajaa ja 2 suuhygienistiä.

Valtuuston hyväksymät tavoitteet

- Hoitotakuun toteutuminen: ei kiireelliset hoitoon 6 kk sisällä ja välitön yhteydenaanti hammashoitolaan

Lautakunnan hyväksymät tavoitteet

- Laaja hoidon tarpeen arviointi kaikille 70 vuotta täyttäneille kuntalaisille otetaan suunnitellusti käyttöön hoitotakuuajan lyhennyttä riittävästi
- Ostopalvelujen tarpeen jatkuva potilaskohtainen arviointi
- Lifecaren versiopäivityksen käyttöönotto

Terveyskeskussairaala

Terveyskeskussairaalan kokonaispaikkaluku laskettiin vuoden 2019 lopussa pysyvästi yhteensä 21 sairaansijaan, joka voidaan tilapäisesti ylittää 2 paikalla. Sairaalassa hoidetaan potilaita ensisijaisesti akuutti- ja kuntoutuspaikoilla ja toteutetaan päiväsairaalatoimintaa. Terveyspalveluiden lääkäriresurssista yksi virka on vanhustenhuollon vastuulääkäri, joka vastaa sekä sairaalan että pääosin palveluasumisyksiköiden lääkäryöstä.

Vuodeosastotoiminnan henkilöstöresurssi on 0,5 osastosihteeri, 0,8 fysioterapeuttia, 10 sairaanhoitajaa ja 9 perus/lähihoitajaa, joista 2 luetaan varahenkilöstöön. Terveyskeskuksen osastonhoitaja vastaa koko terveyskeskuksen hoitotyöstä.

Valtuuston hyväksymät tavoitteet

- Palvelurakenteen uudistamistyön vakiinnuttaminen siten, että sairaalan paikkaluku on 21 sairaansijaa, joka voidaan tilapäisesti ylittää 2 paikalla.

Lautakunnan hyväksymät tavoitteet

- Hoitohenkilökunnan mitoitus on vuonna 2021 0,8 työntekijää/potilas.
- Perus- ja erikoissairaanhoidon toimivat hoitoketjut.
- Sairaalapaikkojen optimaalinen käyttö siten, että erikoissairaanhoidosta jonottavia ei ole ja ulkopuolelta ostettuja hoitopaikkoja ei tarvita
- Sairaansijoja myynti ulkopuolelle muille kunnille
- Lifecaren versiopäivityksen käyttöönotto

Erikoissairaanhoito

Erikoissairaanhoidon palvelut ostetaan Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiriltä sopimuksen mukaan. Valtiolta ja muilta sairaaloilta ostetaan tarvittaessa erikoissairaanhoidon palveluita.

Valtuuston hyväksymät tavoitteet

- Hoitotakuun toteutuminen: hoidon tarpeen arviointi kahden viikon kuluessa, ensikäynti viimeistään kolmessa kuukaudessa sekä leikkaukseen, toimenpiteeseen tai hoitoon viimeistään kuudessa kuukaudessa.

Lautakunnan hyväksymät tavoitteet

- Määräraharauksen taso toteutuneen palveluoston ja mahdollisten toiminnallisten muutosten perusteella.

Projektit

Projekteihin vuodelle 2022 ei ole varausta.